

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbătă

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrierile nefranceze se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

— Prețul inserțiunilor, după învoală —
Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Academia Română

— Cuvântarea Regelui —

În sesiunea acestui an, Academia Română a ținut să serbeze în mod solemn împlinirea a 50 de ani dela înființarea sa.

Discursul de deschidere, rostit într-o limbă românească respectivă de Maiestatea Sa Regele Ferdinand, Prezentul de onoare al Academiei este următorul:

Evenimentele rășboinice ne-au împlecat să prăznim așa cum am fi dorit în anul 1916 jubileul Academiei Române. O putem face azi cu înima recunoscătoare către Pronia cerească când visul atâtor generații de vrednici români s'a îndeplinit. Am venit deci cu deosebită bucurie în mijlocul dv., împreună cu Regina și principele moștenitor, ca după acești ani de lupte grele și mari să reluăm firul însemnatelor preocupări de cultură ale Academiei Române, sărbătorind roadele unei activități de o jumătate de secol.

În lupta sfântă pentru unirea tuturor românilor, Academia Română și a avut partea ei importantă pe terenul cultural; de aceea izbândă țării este și izbândă ei.

Când din imboldul lui N. Crețulescu și a lui C. A. Rosetti se puseseră bazele soc. literare cu scopul de a se ocupa mai ales de limba și literatura română, alegerea întâilor membri ne arată gândul de înalt patriotism ce a călăuzit generația din 1866, care bine încredințată cu numai pe baza unității de limbă și cultură se poate clădi tratice viitorul unei națiuni, a reunit în cercul restrâns al viitorilor Academiei pe bărbații luminați din toate ținuturile românești și astfel România Mare de azi își găsea de o jum. de secol patria comună sub* acoperișul tănărului așezământ.

Aruicând privirile asupra istoriei noastre, rămânem uimiți cum Neamul Românesc a putut ieși biruitor din atâtea greutăți, din atâtea pierzimi și cum n'a fost înghițit de prăpastia ce adeseori i-o deschideau în drumul lui. Cînd și recitind însă poezia populară, găsim cheia acestei extraordinare puteri de împotrivire. În doinele și cântecile lui se ogîndește toată durerea acestui popor, care cu atîta trudă s'a luptat cu vremurile întunecate ce stînjeaua sborul lui spre soare, dar în clipele de cea mai neagră restrițe tot din poezia populară tragea nădejdea într'un viitor mai fericit; în ea găsea forțe noi ce l'îmbărbătau în lupta uriașă pentru existență. În ea se putea căi ca într'o carte deschisă toată gândirea, toată simțirea, întreaga filosofie atât de simplă și tot odată atât de adîncă a unui popor care azi ca plugar trage brazda

cea adîncă în ogorul său, punând într'însa toată nădejdea anului, mîne ca oștiș credințelor țării și tronului făcînd scut din pieptul său, luptă și moare ca un erou cu un zămbet pe buze.

I-am urmat la munca pașnică pe acești copii al unui pămînt roditor și am admirat răbdarea lor, i-am văzut în luptă și am binecuvîntat avântul lor, dar când pe front am ascultat doinele lor, atunci în inima mea s'a înfipt încă mai tare convingerea nestimulată că, un popor care în toată luptei își tîlmăcește cugetul și simțirea în versuri, — că un atare popor nu poate pieri. Și multe din aceste poezii culesse sub bubăitul tunului sînt așa de frumoase ca cugetele și ca limba, că ele merită să fie cunoscute mai pe larg.

Academia Română prin menirea ei era chemată să fie păzitorul credințelor al limbii și al culturii naționale în timpul călăd întemeierilor Dinastiei atât de strîns legată de institutul nostru științific. Își închină toată munca pentru căștigarea neastîrnării și clădirei Regelului, sprînjini fiind în opera sa de o pleiadă de bărbați luminați, dintre cari un număr însemnat au fost poduzători acestei învățate adunări.

Dumnezeu a binecuvîntat munca dv. atât de roditoare pe terenul istoric, științific și literar. Semnele aruncate cu credință și dragoste în ogorul întelenit al culturii românești în cargere de o jumătate veac și an adus rodul însuși. Ear lupta pentru unitate limbii ne-a condus prin viteja ostașului român la sfărîmarea grănițelor vitrege dintre țrați și la întregirea statului român în hotarele sale firești până la marginile grănițelor românești, doina de jale a lui Eminescu:

Deia Nistru pîn' la Tisa

Tot românul plînsu-mi-s'a

a vrut Domnul să se preschimbă în căntec de vitejie și biruință.

Au căzut lanțurile cari ne împiedecau mersul liber, s'au prăbușit hotarele care ne încluteau; respira vom în vote azi mai larg după măsura întregului nostru neam.

Dar față de acest mare eveniment istoric al realizării visului de unire a tuturor românilor în acelaș stat, și datorită noastre se sporesc într'o măsură nenchi-puită. Cele mai grele probleme de organizare economică și culturală ne stau înainte și pentru a păși cu sorți de izbîndă la sănătoasa lor deslegare, se cere mai presus de toate, unirea în cugete și hotărîre la muncă fără răgaz a tuturor forțelor ce ne-au mai rămas în urma grețelor jertfe ale rășboiului.

Nu mă îndoiesc că Academia Română careia i-a fost dot să lupte cu atîta spor în domeniul pașnic al culturii unitare românești ne va da și în viitor pilda înalțătoare a unirii tuturor la manca pentru trinită așezare a României nouă pe care ni-a dăruit-o Dumnezeu.

Condiții de propășire în noul stat

Reluăm firul*

Citirile, conversările, cîntările, petrecerile din așa numitele «case sătești», bine organizate și bine conduse, din punctul de vedere al disciplinării suflettești a poporului, sînt de o nețăgăduită valoare. Prin introducerea lor s'er pune capăt unor curente ce invenienză sufletul poporului și-l determină la fapte urâte și s'ar forma o opinie sănătoasă în toate comunele.

Din punctul de vedere al modernizării poporului, «casele sătești» fac cât o școală sătească. Ba fac și mai mult. Căci pe cînd în școala satului problemele omeniești se propun ca ținte, care vor fi a se realiza în viitor, pe atunci casele sătești se ocupă cu partea practică a problemelor ce zi de zi ne preocupă pe fiecare.

E vai de oamnenii cari nu au nici un nutremânt comun spiritual: acestora le lipsește legătura suflettească, care e molurul principal al faptelor și năzuințelor altruiste. Căci numai cei ce au simț comun, pot lucra în unitate.

Acest punct de vedere trebuie să îndemne pe ori și cine a stărui, ca sufletul poporului să fie modelat, să simtă trebuința victurii în societate și a străngerii șiurilor, cînd e vorba de trai mai liniștit și fără multe griji materiale.

De ce ne-am grupat într'un stat? De ce vrem să trăim ca Românie întregită? Ca să ne risipim puterile în lupte ce dezină? Nici decum! Risipiți am fost destul. Risipirea ni-a adus peste cap retele, între care și sărăcia suflettească și trupească a poporului, de care vrem să scăpăm acum.

De aceea cerem unitate și procedere centipetală în toate lucrările și acțiunile de stat. Cerem așezăminte de unificare a spiritului.

«Casinele populare», îndoială nu încap, servesc unificării spiritului. Spiritul fără trup însă nu se poate manifesta. Este trebuința, deci ca — lângă casine — să existe prin sate și alte așezăminte, care dau ființă ideilor ce frămîntă mulțimea, de înființarea lor trebuie să se poarte grijă

* Vezi Nr. 22 a. c. al Tel. Rom.

acum la început, când se pun bazele noului stat român.

Așezămintele sătești, de care e vorba se pot resuma în două grupe: unele, care servesc trebuințele materiale ale poporului, și altele care satisfac postulatele de uman-gnism, întrucând și unele mandate ale religiei creștine.

De categoria primă se țin *cooperațiile*. Cine dintre intelectuali nu cunoaște astăzi însemnătatea lor economică! În cooperatie se adună ușor bani la procurarea uneltor perfecționare pentru economie; în cooperatie se pot face procurări rentabile de material pentru hrană și îmbrăcăminte, și tot așa se poate asigura prin cooperatie venit bun la vânzări.

Zidirile mărețe și întreprinderile de tot felul tot numai prin cooperatie se pot duce la îndeplinire.

Categoriile a doua aparțin asigurările pentru cazurile de pagube cauzate prin boala, moartea între vie, apoi prin foc și furturi în avutul oamenilor. Deosebită mențiune merită așezămintele de caritate.

Ni se impune în special datorița, de a grijii de nifericiții răboiului, cari sânt atât de mulți!

Va putea exista deci, în viitorul cel mai apropiat sat fără aziluri și fără lazarete? Să nu fie.

Punctul de gravitație a administrației de stat are să se îndrepte asupra poporului, care trebuie cu ori ce jertfe ridicat. Fiind vorba de popor, nici o îngrijire nu se poate numi prea mare jertfă.

Jertfele aduse pe altarul poporului nici nu sânt jertfe, ci investiții rentabile. Poporul trebuie crescut și îmbogățit prin instituțiile, de care vorbim, căci astfel devine el adevăratul stâlp al statului și bisericii, — poporul restituiind înzecit și însușit capitalele materiale și morale, întrebunțate la creșterea lui.

Se înțelege ușor de ce politica reală, cu adevărat foloșitoare, de aici încolo face numii acea persoană care are în program ridicarea instituțiilor sătești de ajutorare mutuală.

Vom descinde prin sate, vom lumina poporul, contribuind cu *fapta* la ridicarea lui. Căci dela masa verde nu pot fi orientări asupra trebuințelor adevărate ale poporului.

Accentuând trebuința creării instituțiilor pe seama poporului, vrând-nevrând, privirile să ni se îndrepte spre conducătorii firești ai poporului, risipiți prin satele noastre, spre preoții, învățătorii, medicii, primarii satelor. Aceștia — mai ales preoții — au fost și până aici alutal ce a dospit pâinea, și tot lor le revine rolul de a fertifica poporul. Ei sânt și trebuie să fie *spiritus movens*, de care are trebuință căma statului.

Nu numai poziția, ca conducători nemijlociați ai poporului, îi califică la aceasta, ci și tradiția, de care trebuie să se țină socoteala la ori ce înnoiri. Duhul, care îl reprezintă acești factori — mai ales preoții — e duhul religios, care are de bază cinstea, omenia, altruismul, adevărul și dreptatea. Și cine nu va recunoaște, că la înflorirea instituțiilor sătești de ajutorare mutuală, — tocmai acest duh este suctul dătător de viață?

E prin urmare politica cu minte din partea statului a ridica în vază aceste elemente, și a face tot ce este cu putință ca să le asigure cooperarea la înfăptuirea pentru popor.

Vasile Gan, protopop.

Voluntarii români din Siberia

Facem cunoscut cititorilor noștri — scrie Dacia, — patrioticele hotărâri ale zecilor de mii de voluntarii români, aflați încă în Siberia ca ostași ai ordinii, și care sânt cuprinse în prezentul:

Memorii

Noi, mii de români intelectuali, țărani și muncitori, originari din fosta împărăție Austro-Ungaria și aflați în prezent în Rusia, constituim în «Corpul voluntarilor transilvăneni și bucovineni» ca scopul de a lupta cu arma în mână contra Austro-Ungarilor și Germanilor, pentru făurirea și desăvârșirea idealului politic românesc, precum și comitetul național român în Rusia, organul suprem politic și executiv al Corpului voluntarilor români și al tuturor românilor originari din Austro-Ungaria și aflați în Rusia și Siberia repetăm și întărim declarația făcută de noi, ca răspuns la manifestul fostului împărat al Austriei Carol, la 29 Octomvrie 1918 în orașele din Siberia: Ceilbinsk, Kurgan și Petrovavsk.

Prin această declarație noi, simțind toată chemarea ce avem și având întreaga puțința de a da expresie liberă voinței tuturor românilor din fosta Austro-Ungarie, am proclamat provinciile românești: Transilvania, Maramuruș, Banat, Sătmăr, Bihor, Crișana și Bucovina, desfăcute de către Austro-Ungaria și atașate la România ca care împreună alcătuiesc România Mare și ai căror locuitori se socotesc mândri de a se considera cetățeni ai statului român și credincioși supuși ai Majestații Sale Regelui Ferdinand I.

Această declarație este crezul nostru. Ca în todeauna, așa și astăzi, dorința noastră nestrămutată este de a lupta contra idealului nostru politic și consolidarea României Mari, fiind ferm hotărâți a fixa în mod solid hotarele acesteia vest vest pe întreg țărmul stâng al Tisei și gata de a strălăni cu sfințenie drapelul național la hotarele fixate pe harta ce atașăm la acest memoriu.

Din țară depărțată și străină, din câmpiile de zăpadă ale Siberiei, unde ne găsim în prezent, trimitem închinarea noastră prea prețioasă Majestații Sale Regelui Ferdinand I. rugându-l să ne considere ca parte a glorioasei sale armate; ne proțernem cu smerenie în fața Marelui noastre Regine Maria, urăm sănătate întregii Case Domnitoare române și ne punem cu devotațiunea la dispoziția guvernului român dela care așteptăm toate ordinele, rugându-l sărăuitor să asculte și îndeplinească dorințele noastre.

Ircuț, Venoenă, Gorodoc, la 23 Ianuar 11, 1919.

Corpul voluntarilor Români din Siberia

(Urmează mii de iscălituri ale voluntarilor).

Reforma agrară în Ardeal

Pe temelul informațiilor date de dl V. Bontescu, șeful resortului agriculturii, și de dl V. Osavada, secretar general al acestui resort, protecul de lege al reformei agrare cuprinde, pe scurt, următoarele principii:

În Ardeal nu se face o împroprietărire în sensul larg al cuvântului, — deoarece împroprietărirea s'a făcut încă dela 1848, — ci se învânte pământ celor cari nu-l au și sânt destoinici de muncă.

Pentru a se ști ce e de expropriat, s'a numit o comisiune compusă din 26 de ingineri cari lucrează la parcellarea moșilor. S'a făcut planuri pentru toate județele.

S'a trimis la fiecare comună câte un chestionar statistic amănunțit, după care se constată numărul locuitorilor, religiunea, dacă au fost mobilizați în cursul răboiului, numărul proprietăților cari au mai mult de 100 jugure, al arendașilor etc. Pe baza acestor chestionare se poată cunoaște situațiunea reală.

Proiectul supus Consiliului Dirigent, s'a discutat în mai multe ședințe.

Acest proiect va fi supus și unei anchete la 21 Mai, a. c. cu sașii; la 25—28 Mai, a. c. la Alba-Iulia cu românii. Aici vor lua parte: a) Reprezentanții averilor bisericesti și școlare; b) reprezentanții comunității de avere din Caransebeș și fondului dela Nisăud; c) reprezentanții marilor proprietari; d) al arendașilor; e) solidaritatea cu bănele interesate; f) reprezentanții tuturor resorturilor de agricultură; și ai moșilor m'locii; h) diferiți specialiști agronomi, silvicultori, cei cari s'au ocupat în special cu chestiuni de agronomie; i) diferiți reprezentanți ai ținuturilor țărâni; j) referenții agricoli și prefeții județelor.

După anchetă, toate observările ce se vor fi făcut vor fi supuse discuțiilor Consiliului Dirigent, și apoi Marelui Sfat Național.

Conform proiectului de lege:

Se va expropria întreaga întindere ce trece peste cinci sute jugure cadastrale: Dacă terenul are o întindere dela 400—500 jug. cat. se vor expropria 100 jug. cat.; dela 300—400 jug. cat. 80 jug. cat.; iar dela 200—300 jug. cat. se vor expropria 60 jug. cat. Acolo unde nevoia o cere, se vor înființa resorturile de Agricultură, Industrie, Ocrotiri sociale și Finanțe, și va putea expropria și sub limita de 200 jug. cat.

Pășunile de munte și pădurile vor putea fi expropriate numai acolo unde va fi absolută trebuința.

Se vor putea expropria în folosul statului drepturile de vană, de apă și orice prerogative, în folosul comun sau tovarășilor, toate fabricile, instalațiile și orice stabilimente și drepturi alătore pe terenurile expropriabile.

Pentru aducerea la îndeplinire a reformei se va institui un consiliu regnicolar și diferite comisiuni județene. Prețul terenurilor expropriate se fixează pe jugăr cadastral, pe categorii și calități de pământ.

Plata prețului de expropriere se face în obligațiuni înscrisoare de a imobilelor amortizabile în cel mult 50 ani cu o dobândă de 4%, pe an. Obligățiunea nominală este socotită la plată drept valoare reală. Obligățiunile vor fi vinculate pe 10 ani. Plata se face prin «Banca Agrară» ce se va înființa și la care statul va contribui cu suma de 25 milioane Lei.

În ajutorul victimelor

Comitetul primei delegații. — Deva. — Brad. — Baia de Cris. — Halmaj. — Cluj. — Lazuri. — Crișter. — Vascea. — Sibiu. — Cluj. — Câmpani. — Sibiu. — Ghiljești. — Beiuș. — Oradea.

Comitetul executiv al Fondului jertfelor liniei demarcaționale a trimis o delegație, stătoare din dnele Letiția Bologa și Tina Căprioară și dl Enea Hocman, pentru a cutreări regiunile de pe linia Deva, Brad, Baia de Cris, Halmaj, până în Bihor, și a distribui victimelor de acolo o parte din ajutoarele numitului Fond.

Delegația a plecat în 7 Mai a. c. în ora 9 dela Sibiu, cu automobilul, și după amezai la 3 a sosit la Deva. În urma informațiilor luate de prefectură, s'au dat 3000 coroane ca ajutor pentru 15 elevi dela cursul de secretari comunalii; toți elevii sânt fii de refugiați și lipsiți de mijloacele materiale necesare de existență. Pe seama fondului s'a încasat dela prezidenta Reuniunii femeilor devene, dna Emilia Ardelean, o frumoasă colecție, de peste cinci mii de coroane.

În 8 Mai, la ora 12 și jumătate, delegația a sosit cu trăsura la Brad. Reuniunea femeilor brădene, după comunicările făcute de prezidenta, dna Aurelia Dămian, a avut de împlinit o grea chemare: s'a îngrijit de alimentarea refugiaților din părțile hălmeșiene, dând sprin și la îngrijirea rănilor din primele lupte ale armatei noastre cu ungurii.

În aceeași zi, la ora 7, delegația a plecat spre *Baia de Cris* cu o trăsură pusă la dispoziție de detașamentul voluntarilor ardeleni staționați acolo. La biserica dela *Tebea*, delegația s'a oprit la mormântul lui Jancu, unde se vedeau și mormintele proaspate; unul al locotenentului Birsan și altul al unui soldat, căzuti amândoi cu moarte de eroi în luptele dela Hălmaș.

Prim-pretorul plasei, dl. Dr. Nerva Oncu, a însoțit delegația până la *Hălmaș*, în orașul unde delegații soldați roșii ungarși au comis cumplite furturi și omoruri. Au fost împușcați cinci tineri gardii comuni, ai căror părinți fiind în stare bună n'au cerut ajutor. În schimb s'a dat la mâna părintelui protopop Lezar o mie de coroane pe seama preotului din Vidra, Nicolae *Sirca*, — jăluit tot de unguri, și având doi copii la școală, — și două mii de coroane pentru țărânul Silviu Șaba din Tohești; căruia i s'a incendiat casa, e' rău și a rămas pe drumuri cu soție și doi copii. Dns. Robu, soție de avocat din Hălmaș, a dăruit fondului o sută de coroane.

Drumul mai departe, spre *Ciaci*, a fost împreună cu noi puțină greutate. Tururile și cârmacele stricaseră mult căile de comunicație. Părintele Nicolae *Baltă*, care a avut să îndure mari pagube din partea bandiților, a primit un ajutor de 1000 coroane. Pe temeiul informațiilor sale și ale învățătorului d'acolo s'au dat locuitorilor ciuceni cu totul 5200 coroane.

În comuna *Lazari*, s'au dat 18 ajutoare, în sumă de 8600 coroane. La 10 Mai delegația era în satul *Cristior* în Bihor, unde se făcuseră grozave atrocități și furturi, împreună cu moarte de om; delegația de 18 ani la Tomșa Ionuț a fost omorâtă în drum spre moară. S'au dat aici 15 ajutoare în sumă de 9500 coroane.

În *Vascau*, afară de furturi și omorul miștelec al proprietarului Bogdan, nu s'au întâmplat alte nelegiuiri. Cu alți mari sănt crimele săvârșite în satele din împrejurime. În *Câmp* a fost omorât Vasile Ridac; văduva acestuia, cu 9 copii, a primit un ajutor de trei mii de coroane. În *Lunca*, locul martirilor Ciorghig și Bolocș, s'au dat 5 ajutoare, în sumă de 2300. La mâna părintelui-Valer *Moga* s'a lăsat două mii cor, pentru văduva lui George Petru din Hotar, care a fost ucis de bandeale săcusești. În *Câmpanii de Jos* s'au distribuit 12 ajutoare în sumă de 7800, în *Câmpanii de Sus* 32 ajutoare în sumă de 15,800 cor. În *Săbesești* s'a dat prin părintele gheorghe Porje 1000 cor, văduvei lui Iacob Vasile cu 6 copii. Birbăntul e a fost ucis tălărușe de săcui. În *Sighetșel*, care va rămănea o rușine eternă pentru dușmanii noștri (oamenii vîl au fost aruncați în casele care ardeau, s'au 13 morți, o mulțime răniți și tot satul jăluit) s'au dat ajutoare la 28 familii, în sumă de 40,300 coroane.

Delegația a trecut la Beiuș, în apropierea căruia comuna *Drăgănești* a suferit mari pagube. S'au luat măsură ca celor păgubiți și săraci să li se distribue ajutoare bănești. În 12 l. c. seara a ajuns la Oradea-mare, cu gândul de a trece la Clucea și Huedin; — dar îndu-se unele greutate și omoruri, răsunând ca o căsuțică, acestea s'a fect vizitate cu al priiei. În 10 Mai dîmînea, după o călătorie de 24 ore dela Oradea, delegația s'a înnoapăt la Sibiu și a raportat amănunțit Comitetului despre toate suferințele distribuite și primite. Rap.

Ziua 3/15 Mai în Sibiu

Românii sibiieni au sărbătorit cu mare însofletire amintirea măreței zile de 3/15 Mai 1848. După parastașul ținut asupra pomenera eroilor unor memorabil, public și tinerimea școlară, cu drapel național, s'a adunat în Piața mare.

Aici, șeful resortului de finanțe, dl. Dr. Aurel *Vlad*, a ținut o cuvântare, stăruind asupra hotărârilor bărbătești aduse pe Cămpia Libertății dela Blaj. — împotriva unitii Ardealului cu țara ungară s'a ridicat atunci întreg poporul românesc cu toată energia, și legislația ungară s'a ăbit de îndărjta noastră împotrivire, care n'a recunoscut o astfel de unire. Vorbitorul arăta împrejurările în care s'a ținut adunarea dela 3/15 Mai, și amintește de nemuritorul Simeon Birnău, sufletul acelei mari adunări. Terminând zice: Astăzi avem alți țară, alți împărat, alți lege; astăzi săntem liberi și uniți într-o singură țară sub sceptrul Maiestății Sale Reginei *Ferdinand II* Urâte lungi răspund și muzica întonează imnul regal.

Artistul N. *Băla* recitează cu sentiment o poezie de Andrei Mărușanu.

Dl. Dr. Oh. *Comșa* vorbește despre simțul de libertate al poporului nostru, care pe lângă toate suferințele milenare a ținut totdeauna cu tărie la conștiința sa națională. Citește apoi câteva părți marcante din vestitul discurs al lui Birnău.

Dl. *Vlad* inginer d'n Lugoj, expune durerile Bănătuții din ultimele 5 luni de zile, cu dorința ca și pământul acesta atât de românesc să ajungă liber cât mai curând și sub la regatul român, ca și celelalte ținuturi ale noastre.

S'a citit, după aceasta, o telegramă a Maiestății Sale Reginei Maria către Prezidentul Consiliului Dirigent ca răspuns la telegrama biroului central al Ligii băneține. « *Vă rog să-l asigurați*, — zice telegrama suveranei, — că *Regele împreună cu mine identificăm neam și aspirațiile naționale ale întregului neam românesc, ne curămur de patriotulism acolor, cari s'nt hotărâți a-și închina toate puterile lor alăturare de noi pentru înfăptuirea unității naționale fără nici o știrbire* ».

La monumental George Bariș, din grădina școlărie de fete a Asociației, a cuvântat părintele A. *Popovici*, duhovnic seminarial. A descris viednicile ilustrului bărbat, și a cerut ca monumentul acestuia să fie dus în Piața mare a Sibiului, căci acolo li este locul.

Lumea a plecat de aici către biserica greco-catolică, unde s'nt mormintele neștiutlor noștri frontași: Alexandru Păpu Iarlanu, O. Bariș și I. Refiu. S'au deșus curmuri cu tricolor pe mormintele lor, un cor a cântat din vezi pomeneiri lors, iar dl. R. *Băla*, în numele Consiliului Dirigent, a rostit un discurs. A vorbit și dl. G. *Prepac* despre Al. Păpu Iarlanu.

În aceeași zi a plecat o delegație, compusă din membrii consiliului național, la Răgîșar, pentru a depune o cunună pe mormântul marelui mitropolit Andrei Șaguna.

Știrile zilei

Suveranii în Ardeal. Maiestățile Lor Regele și Regina vor sosi în Ardeal Jui, în 22 Mai, spre a vizita frontal și ținuturile Ardealului.

Suveranii, în călătoria Lor, vor fi însoțiiți de președintele ad-interim al consiliului dl. *M. Ferechide*, și de alți miniștri.

Adunare generală. Societatea ortodoxă națională a femeilor române își ține adunarea generală în 8 *Iunie* a. c. în București. Societatea invită toate reuniunile femeilor române din Transilvania să la parte la această adunare.

Germania și pacea. Președintele consiliului german, S.heidemann, a declarat în adunarea națională, că după părerea guvernului său Germania nu poate primi tratatul de pace.

Se crede, cu toate acestea, că Germania oficială va sfârși prin a semna condițiile de pace.

Scriitorul german *Max Harden* a spus unui redactor dela *Le Temps*, că în adevăr condițiile de pace ale aliaților s'nt găt pentru Germania, dar că ele ar fi fost și mai grele pentru Franța, dacă germanii ar fi ieșit biruitori din război.

Unificarea bisericilor. Din București se anunță: Mitropolitul *Pimen* precum și episcopii din vechiul regat se vor uni cu mitropolitii și episcopii din teritoriile alipite, spre a discuta chestiunea unificării bisericilor din ținuturile românești.

Aviz Termenul pentru înaintarea declarațiilor de desăpăburie de război se prelungește până la 1 Iulie 1919. Pe toți cei interesați li fac atenți, că declarațiile nu la resortul pentru finanțe, ci la comisiunile locale (la dnii prefeți) au să se înaltime. — Șeful resortului pentru finanțe.

D'ale cenzurii. Conform unei ordonanțe, corespondența trebuie predată deschisă la poșta cu adresă legibilă, și cu un conținut de cel mult două pagini. Oare alți corespondenți se nimește de din oficiu.

Dela poșta. Începând cu 25 Mai 1919 se înintroduce următoarea tarifară:

Pentru epistole, până la 20 grame	30 fl.
„ cărți poștale	20 „
„ imprimare, de câte 50 gr.	60 „
„ Taxa de recomandare	50 „
„ Depeșă, de fiecare vorbă	10 „

(Cel puțin 2 cor.)

Arstat. Ziarele bucareștene adică știrlea despre arestarea dlui C. *Stere* pentru atitudinea sa pe vremea ocupațiilor germane.

Contribuiri la fondul jertilor liniei de demarșare. Din trecut: K 168,890.35

Dna Agnes Măcărău și dl Gh. Micălaru, Sibiu	100.
Colecta primăriei din Avrig, jud. Sibiu	227.
Col. dnei Ana Toșcan, soție de preot, și văd. Paracheia Hedu, în parohia gr. cat. rom. din Sibiu	1.448.
Col. dlui Petru Chirion preot Ighiu	460.
Col. primăriei din Bungard, jud. Sibiu	251.
Dl. Corneli Mesaros, inginer, Sibiu, prin «Renatașterea Română»	150.
Dl. Dimitrie Barđoș, col. Sibiu	100.
Ventul petrecerii din Ibișdorf șăsesc	150.
Col. dlui Ioan Patachi, Săcel jud. Sibiu	436.40
Dnei Oloviv Teliu, Cluj	2105.
Dnei Veturia Pop, Cluj	1790.
Dnii Vasile Tomșiu, Cluj	1020.
Dna Emanuil Grădinar, Cluj	210.
Direcțiunii apeductului din Cluj	415.
„ Serviciul edil, Cluj	80.
„ Secției economice Cluj	391.
„ Secției de Încălzire Cluj	33.
Dna Cornelia Radeș, Sămărin	50.
Dna Maria Onișor, Sibiu	50.
Col. dnei Ana Borzea, Galați jud. Făgăraș	102.

Total K 178,408.75

Enea Hocman, cassier.

Adanarea țiganilor din Ibașafiu. În 27 April s'a ținut în Ibașafiu — scrie *Patria* — o adunare a țiganilor din Transilvania și cu acest prilej s'a stilizat un memoriu, care cuprinde următoarele revendicări ale țiganilor:

1. Toți țiganii ardeleni, chiar și aceia cari și-ar fi pierdut caracterul românesc, au și mai bine considerați în viitor ca străini, ci ca fii și generali ai națiunii române.

2. Numele de țigan păstrându-se și în viitor în acie oficială, acesta să nu fie un semn de băfuțora.

3. Să fie instruiți și administrați în limba română, spre a putea fi primiți și danși ca cetățeni cetățeni români în oficile de stat, civile, bisericesti și culturale.

4. Să fie împotriviți, ca cetății cetățeni luându-se toate măsurile pentru încetarea vaagabundului.

5. Să aibă reprezentant în Marele Sfat, care să servească de mijlocilor între guvernul român și poporul țigănesc, până la definitivă asimilare a acestuia cu poporul român.

Teatre în Sibiu

Teatru Comunal. Director: Dl. Leo Bauer. Mercuri: *Filca perdută*, comedie de Fuldă. Începutul la ora 7 seara.

Cinematograful Oracolului. Piața Hermann. Directoră: D-na M. Scholtess. Programe interesante în fiecare zi. Începutul la ora 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoră: Dna Emil Toth.

Mărți și Mercuri: *În umbra vieții*, dramă în 5 acte. Joi: *Masca ultimă*, dramă. Începutul la ora 7 și 9 seara.

Nr. 176/1919 Ot. prot.

(94) 2-3

Concurs repeți

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Selnita din protopresbiteratul Cetății de peatră prin aceasta se scrie concurs repeți cu termen de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasionate în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provizorii cu documentele de lipsă subsemnatului oficial protopresbiterial în termenul deschis și pe lângă observarea restricțiilor din §. 33 al Regulamentului pentru parohii să se prezinte în biserica din Selnita, afirmându-se ca concurenți.

Lăpșul-ungureș, la 22 Februarie 1919.
Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Cetatea de peatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 118/1919.

(105) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III a Predeal, protopresbiteratul Branului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1/3 din venitele procești fasionate în coala B. pentru congruă.

Cereriile de concurs instruite conform normelor din vigoare sunt a se înainta în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterial, iar concurenții cu observarea § 33. din regulamentul se pot prezenta în biserica spre a cânta, respective a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Zărnești, în 18 Martie 1919.
Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsca
protopop.

Nr. 326/1919.

(121) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II a Votovenii-mici, din protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs cu 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasionate în coala B. și congruă.

Petițiile să se înainteze cu documentele prescrie subsemnatului oficiu iar concurenții să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, la 10 April 1919.
Oficiul protopresbiterial ortodox român al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 191/1919.

(125) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea învățătoresc la școala conf. ort. română primară din Râd, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele: 1200 cor. dela biserica, și adaosul legat dela stat.

Reflecții să-și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare la subscrisul în termenul deschis, având în interesul lor propriu a se prezenta în biserica spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 22 April 1919.
Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Păcuraru
protopresbiter.

Nr. 325/1919.

(123) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de al treilea învățător dela școala confesională gr.-or. română din Sebeșul Inferior, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, devenit vacant prin moartea învățătorului George Stoica, — prin aceasta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 700 coroane anual din casa bisericii și 240 coroane rețut de cvartir și 4 stângi de lemne, iar restul din ajutorul dela stat.

Doritorii să-și subțernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu protopresbiterial gr.-or. al Avrigului în Avrig (posta Avrig, județul Sibiu) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vreo-o Duminică sau sârbători în comună spre a face cunoștință cu poporul și poștia locului.

Avrig, 11/24 Aprilie, 1919.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Ioan Căndea
protopop.

Ad. Nr. 263/1919

(89) 3-3

Concurs

Se publică concurs pentru un post de învățător dela școala confesională greco-orientală din Sîncea-nouă tractul Făgăraș cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. 600 coroane dela biserica, restul ajutor de stat pentru salariul fundamental.
2. 240 coroane bani de cvartir.
3. 20 cor. rețut de grădiniță.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a-și înainta rugărilor conform legii în termenul sus indicat la oficiul protopresbiterial din Făgăraș proviziv cu cu documentele necesare. Cei ales este obligat a merge cu elevii Duminica și sârbătoarea la biserica și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

De dinșta comitetului parohial al comunei Sîncea-nouă (tractul protop. al Făgărașului), ținută în 6 Martie 1919 st. v.

Sîncea-nouă, în 6 Martie 1919 st. v.

Lazar Popa
paroh gr.-ort.

Ioan Baicoiu
not. com.

În conțelegere cu comitetul parohial, Oficiul protopopesc al tractului Făgăraș.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 162/1919 protop.

(97) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a din Jâmb, protopresbiteratul Mediașului, conform rezoluției consistoriale din 5 Martie a. c. Nr. 1822 Bis. 1919 se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

- a) tolosirea casei și grădinei parohiale.
- b) venitul stolar uzitat dela 40 familii.
- c) emolumentele în natural: o ferdă de cucuz dela fiecare familie. Lemne de foc după curte din pădurea comunală.
- d) întregirea venitelor parohiale dela stat.

Concurenții sânt poștia să-și înainteze cererile concursuale subsemnatului oficiu în termenul indicat și a se prezenta în biserica pentru a cânta respective a celebra și cuvânta.

Mediaș, la 13/26 Martie 1919.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireca
protopop.

Nr. 116/1919

(98) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala populară gr.-or. română din Petrifalău, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

Salar dela comuna bisericească Cor. 600 restul întregire dela stat.

Cuarta în edificiul școlael.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterial și înainte de alege a se prezenta poporul în biserica spre a-și dovedi dexteritatea în cântări.

Dela învățătorul ales se cere să instrueze și în școala de repețiție, și să cânte cu copiii în Duminică și sârbători la liturgiile.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului în conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Se beș, 16/29 Martie 1919.

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 140/1919

(130) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Nasna-Kisfalud, devenită vacantă prin strămutarea parohului Ioan Maloș, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasionate în coala B pentru întregire dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflecții după prealabila înțocovinare a protopresbiterului sunt datori să se prezinte înainte alegătorilor pentru a cânta și a predica și dacă este preot a sluji sfânta liturgie.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al tractului Târgul-Murăș în conțelegere cu comitetul parohial.

Târgul-Murăș, la 9/22 April 1919.

Ștefan Rusnu
protopresbiter.

La Bibliaria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de **Emil Măncița**.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vărfuri, de Eminescu.
7. Somnorosă păsiere, Eminescu.
8. Dupăce atlaa vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă leipoară, ..

Prețul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopții Eminescu.
12. Strigă lelea din grădiniță, ..
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade ..

Prețul 5 lei = 10 coroane.

:: Expedată recomandată, porto postal 40 fil. ::